

Motion till riksdagen 2005/06:So406

av **Nyamko Sabuni m.fl. (fp)**

Könsstympning

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om statens ansvar för att med konkreta åtgärder ingripa mot könsstympning.

Motivering

Kvinnlig könsstympning är grov misshandel av kvinnor och strider därmed mot grundläggande mänskliga rättigheter. Sedan 1999 är kvinnlig könsstympning förbjuden i Sverige. Könsstympning är inte sanktionerad i vare sig bibeln eller koranen. Men traditionen praktiseras av både muslimer och kristna. Liksom tortyr innebär kvinnlig könsstympning svår smärta och lidande. Dess följder kan vara livshotande. Enligt WHO är risken att dö i barnsäng dubbelt så stor för dessa kvinnor. Det är inte heller ovanligt att barn föds med cp-skada på grund av syrebrist då förlossningskomplikationer är vanliga.

Trots att lagen förbjuder könsstympning, tror man inom kretsar där man arbetar med frågan att en flicka per vecka drabbas. Flera fall av stympning har anmälts. Ingen har dock ännu åtalats för detta. Trots att flera fall anmälts så finns det ett stort mörkertal. Det beror bl.a. på att kunskaper om könsstympning är bristfälliga inom såväl förskolan som skolan, sjukvården, polisen och åklagarämbetet. Men också på att ingen vill låtsas om att detta problem existerar. Personalen på mödra- och barnavårdscentraler, barnsjukhus och ungdomsmottagningar använder sig inte av den anmälningsplikt som är förknippad med lagen mot könsstympning. Och flickorna vill nog av naturliga skäl inte ange sina föräldrar.

När lagen inte efterlevs finns risken att medborgarna struntar i dess existens. Därigenom urholkas det allmänna rättsmedvetandet. Det är dags att tillämpa lagen. Vi måste låta alla flickor som riskerar att utsättas för könsstympning förstå att samhället inte har övergivit dem. När föräldrarna inte mäktar skydda sina barn är det statens skyldighet att ingripa.

Fel! Okänt namn på

Om lagens efterlevnad ska bli en realitet för dessa oskyddade barn är det viktigt att det införs någon form av kontrollfunktion. Samhället måste hitta former för att avslöja och bevisa dessa brottsliga handlingar. När ett flickbarn lämnar spädbarnsåldern är det ingen inom sjukvården som har ansvaret att undersöka barnet. Vi anser därför att det inom skolans ram bör införas obligatoriska gynekologiska kontroller, liknande de som genomförs på pojkar vid sex års ålder. Detta ska ske någon gång i högstadiet och ska gälla alla flickor. En sådan undersökning ger dessutom tillfälle att få svar på frågor som tonårstjejer kan ha om sin egen kroppsliga och sexuella utveckling. Vid en sådan undersökning blir upptäcktsrisken uppenbar för föräldrarna.

Självklart måste alla föräldrar på barnavårdscentralerna få information om att könsstympning är förbjudet i Sverige och vilka konsekvenser detta brott leder till. Sverige kan lära från andra länder med liknande problem och lagar som vi har. Man bör titta närmare på de erfarenheter som gjorts i t.ex. Frankrike där både föräldrar och omskärare har dömts till fängelse. Enligt Socialstyrelsen har fängelsedomarna gett önskad effekt. Fler föräldrar drar sig för att bryta mot lagen. Antalet kända fall av könsstympning har minskat. Medierna har i de här fallen haft en viktig roll att fylla. Publicitet i medierna om en fällande dom, har konfronterat utan att utpeka berörda grupper med traditionen att stympa kvinnokroppar. I Holland har man nyligen fattat beslut att registrera och undersöka alla flickor från riskgrupper. Detta tycker vi dock är en olycklig väg att gå. Att särbehandla och peka ut hela grupper är aldrig acceptabelt.

Menar vi allvar med att den vedervärdiga könsstympningen måste bekämpas, måste vi ha konkreta, om än drastiska och kontroversiella, uppfattningar om hur detta ska gå till.

Stockholm den 29 september 2005

Nyamko Sabuni (fp)

Helena Bargholtz (fp)

Solveig Hellquist (fp)